

Ö T Ö D I K S Z A K A S Z.

B É T S.

JANOS Fő Hertzegnek, a' ki most 9 ezteendő, nem lehetett vólt Jun. 24-dikén innepleni a' Neve Napját *Laxenburgban*, néhai *Mária Ludovika* Fő Hertzeg - Asszonykának meg halálozása miá; hanem tegnap ugyan tsak el lakták annak az örömet. Királya tététt reggel, a' kis Főhertzeg, *Ferentz Főherizeg* vólt a' Konyhamestere; Gróf *Eszterházy József* pedig a' Lovászmeistere. Ezek, 's a' több Udvari Fő Tisztek is, úgy nem különben a' kis Király' tizteletére meg jelentt mind két nemen lévő Méltóságok, mind régi módi ruhákba vóltak fel öltözve. A' Dámák alig fértek ki 's bé terepély bufánnyaikkal az ajtókon. Gazdag vendégséget készítettett a' kis Királynak, fölöstökömré a' Konyhamester; hanem ollyat, hogy madarkák repültek ki a' pástétomokból, melly pástétomok természetessen vóltak papirosból ki formálva, valamint más sütemények, 's rákok is. Délután, nagy vitézi gyakorlás tartatott; 72 lovasok vóltak sisakosan, és pántzélosan.

Néhai *Mária Ludovika* F. H. Asszonykának temetése, abban különbözött *II. József* Tsászáretől, 's az édes Annyáétól, *Ersébet Württembergi* H. Asszonyétól, hogy szive, és a' több belső része ki vétetett testéből; 's a' szive ugyan az *Augusti* Templomában; több belső része pedig a' *Sz. Istvánban* temettetett el, az előbbeni szokás szerént.

Itten, igen rekkenő melegek járnak.

A 2

Jun.

Juniusnak 23-dikán hozott, 27-dikén pedig ki is adott Udvari Végzése szerént Ő Felsőségének, két forinttal fog alább szállani első Augústustól fogva minden *Magyar, Mólvdai, Lengyel és Oláh* vágó marhának eddig való rendes taksája. — Ha el nem adhatja illendő árron valamely marhááruló a' maga vágóit (mellyeket minden kifogás nélkül hajtathat fel akarki is) a' *Bétsi*, vagy más *Ausztriai* Mézfárosoknak: szabad lesz magának mézfár-széket nyitni, 's le vágandó marhának húsát, az itt ki-szabott árron (az ökörhúsnak fontja 7 kr.) el méretni. Az etető puztákért, nem fognak fellyebb fizetni a' marháárulók, mint eddig. — A' kiktől marhát vásárlott Oberstler *Csekonits*, *Béts'* szükségére, de ki nem fizette nékiek még ekkoráig egészen, marhájaiknak az árrokat: most már ki elégítheti őket. — A' ki reá gondollya magát, hogy marhát hajtasson fel *Bétsbe*: jelentheti magát az *Alsó-Ausztriai* Kormányfőknél.

Magyar Ország.

Györből, Rák-Havának (Jun.) 9. napján.

„A' *Hadi és más nevezetes Történetek'* 3-dik Szakkaszának 591-dik Levelén taláztatnak egy útazó Hazafinak, *Győr* Városáról tett némelly rendes jegyzései. Ezek meg érdemlik, hogy újjabban is el olvastassanak, 's e' következőkkel egybe-vettessenek:

A' *Györi* piatz valóban kellemetes, úgy mint a' mellyre mind a' 12 úttzái nyilnak a' Városnak. — A' tsonka torony, most is tsonka torony: a' gerendák, másfél elztendeje, hogy a' bástyán nyugosznak, és várják a' békességnek arany idejét; mert itt is hadi szükségéről gondolkodnak, nem pedig az Egyháznak tsinosgatásáról. Benn az Öreg Templomban, leg szebbek az óltárok között a' *Szent István*, és *Szent László* Magyar Királyainknak leg elsőben is szembe ötlő kis óltárjaik. Néhai Kánonok Főtisztel. *Schmidt*
Gá.

Gábor öntette az ezeket ékesítő képeket ólomból, mellyek is 3150 német forintokba kerültek. Az egyiken, Nagy Alfzonyunknak ajánlja Sz. István az Országot; a' másikon, Sz. László, Sz. Istvánnak tetemeit emeli fel a' koporsóból; körülöttök udvarolnak a' kalpagos, tsákós, tsákányos, topánkás Magyar Fő Rendeek, ösi magyar öltözeteikben. A' jó szivü Magyar Pap, jobbára mind ott miséz. — Müller könyvkötőnek magyar könyvtárházában, Hollósi Mátyás Királynak könyvházát hijjában keresed: azóltától fogva, hogy Györben járt az Utazó, 227 darabra szaporodott ezen könyvtárban, a' magyar könyvek' száma; tsak nem 200 német forintra megy a' reá tett költsége Miller Urnak. Nagy ditséretére szolgál Miller könyvkötőnek, hogy ő tsak ugyan az első, a' ki Magyar Országban magyar könyvházat állított. — A' tanuló Deákok közzül: *Budinfszki Lajos, Czeglédi János és Ignácz, Ehrlinger János, Gofztonyi József, Gröfzing János, Hertelendi János, Kartsi Ferentz, Magyar István, Rumi 's Rába Doroszlói Rumi Ferentz, Schnupfhagen György, Szarvaskendi Zsibrik Ferentz és Mihály, Szále Antal, Vizeki Tallián Adám, Würth József* sok magyar könyveket vesznek, 's olvasnak is. Kivánná ugyan minden Hazafi, hogy mennél több két kezü, és két lábú állatok olvasnának; de mikor egyik Lelki Atya, a' Farsangi Vasárnapon a' könyvek' olvasása ellen prédikáll; a' másik, a' böjti Szeredain nyilván azt mondja, hogy a' kik ilyen 's ilyen könyveket szereznek, egy krajtzáron vásárollyák a' poklot: nem tsuda, ha a' félszegek el tántorodnak. — Vajmi szükségesnek állítanám, hogy az olyan népes Városokban, a' mellyekben nem szalma-fejü a' Hallgató, az elmondás előtt egy nappal, által olvastatná a' fővebb Hatalom a' prédikátziót, 's meg vizsgáltná: az abból következő hasznot ki ki által-láthatja. — Hogy a' *Kassandra* pókhálós, az az oka, hogy elein-

eleinten igen is mohon olvasták, 's a' forgásban két darabja el tévelyedett: tsonka lévén tehát a' munka, nem kapnak rajta az Olvasók, mikor válogathatnak az egészben is. — Az öreg templomi inneplésben, tudom, szemei előtt forogtak

Magyar Fökötös Dámáink,

Gyöngyös, pártás Szép Lyánkáink

a' jámbor Utazónak; de ideje nem vólt, hogy mindegyikéről értekezzen. Én tehát fel jegyzettem betses neveiket fejenként: Leg első vólt ő Kegyelmessége Gróf *Eszterházi Gáborné*, született Gróf *Grassalkovits Klára* Kis-Asszony, a' ki minden rendbéli Asszonyságoknak példát adott a' gyors követésre; utánna majd egyszerre jelentek meg ő Méltóságok: Nagys. B. *Balassa Sándorné*, *Bezerédy Mihály* és *Ignátné*, *Roth* Generálisné, *Zsibrik Antalné*, *Gindly Károlyné*, *Márfy Györgyné*, *Rumi Ferentzné*. Nem külömben *Tek. Andrási*, *Babatits*, *Babos*, *Balogh*, *Bahunck*, *Biró*, *Csontos*, *Farkas*, *Gerber*, *Gruber*, *Györgyi*, *Hrabovszky*, *Illos*, *Kelemen*, *Karkoványi*, *Kömives*, *Máttis*, *Máttyus*, *Mérei*, *Mészáros*, *Nagy Mihály* és *Ferentz*, *Petrás*, *Pinke*, *Rontó*, *Scheffer*, *Sebő*, *Sólyom*, *Szép*, *Torkos*, *Toth*, *Varjon*, és *Zalka* Uráknak drága Hítveseik. A' kik pedig soha pókhálós főkötöt nem viseltek: Nagy *Tek.* és *Nemes Barát*, *Bertalan*, *Csapó*, *Csupor*, *Czeglédi*, *Fekete*, *Fejérvári*, *Gyurácz*, *Halász*, *Hajnal*, *Kálótzsi*, *Katona*, *Kartzag*, *Keszi*, *Kiss*, *Lakner*, *Maki*, *Makó*, *Orbán*, *Posonyi*, *Prikkel*, *Szalay*, *Szekeres*, *Tóth* Urak' drága élete párjaik. — A' Kisasszonyok között, pártásson, és karkötössen viselik magokát: ő Kegyelmessége *Báró Gemingen Zsigmond* Fő Haditármester' *Nánitza* Kisasszonya, a' miélta tudni illik édes Attya a' fogadott Hazafiúságban részesült; *Bezerédy Nánitza*, *Biró Klárika*, *Czeglédi Katitza*, *Gindly Trefzka* és *Nánitza*, *Illos Nánitza* és *Jozefa*, *Karkoványi Juliska*, *Márfy Trefzka* és *Sófika*, *Máttyus*

tyus Ersike, Prikkel Ester és Trefzka. — A' Tsá-
 fzári Koronázás' Inneplése ritka dolog; tehát
 lehetett pénzt annak alkalmatosságával dobálni.
 Szegények pedig mindenkor vagynak. Ezeknek
 Gróf *Eszterházy* ö Kegyelmessége' jobb keze úgy
 adakoz, hogy a' bal keze semmit fölöle nem tud;
 annál inkább az Utazó nem tudhat. — Püspök
 ö Nagyságának bőv adakozása, a' Deákokra is
 ki terjesztette magát minapában, hogy *T. Varga*
István Nevendék Papnak (sajnálom, valahány-
 szor egy jó szívü Magyar meg hal) temetésén
 meg jelentek. Négy körmötzit ajándékozott t. i.
 nékiek, májálisi ozsonnára. A' *Pinnyédi* Erdő-
 ben való mulatást is különöffen meg engedte né-
 kiek. — Isten tartsa az ilyen kegyes Nagyságot,
 kit a' Nepotismus nem bélyegez.“

Komáromból, Júniusnak 26-dikán.

„A' *Dunamellyéki* Superintendenciához tar-
 tozó minden Reformáta Ekklesiákban, közön-
 séges öröm innepek tartattak vólt Jun. 19-dikén,
 Felséges *II. Leopold* kegyelmes Királyunk, 's az
 Ország által meg erőssítettett vallásbéli szabad-
 ságunknak háláadással való emlegetésére. Kö-
 nyörögtek az Ekklesiák, Fels. Királyunknak, az
 egész Ts. 's Kir. Háznak, 's kedves Hazánknek
 békességéért, és virágzásáért (a' mit ugyan egyéb-
 kor is tselekeznek), 's alkalmatossághoz intézett
 predikáziókat halgattak.“

„*Szeged* Városa (így irt Juniusnak 11-dikén
 egy érdemes Úr) most is tsak az előbbeni he-
 lyén fekszik. A' *Tisza* éppen a' tövében foly, 's
 egy nagy hidat, számos malmokkal együtt tart
 a' hátán. Egy felső városi Ember azt gondolta
 talám, hogy az ö szekerét is szintűgy el fogja
 birni a' *Tisza*, mint a' hidat, és malmokat; mert
 neki hajtott ezatelen fővel a' víznek: de meg adta
 veszőkös az árrát, hogy *Neptúnust* akarta vak-
 merően truttzolni, mert két leányaival, egy fiá-
 val,

val, 's a' lovaival együtt tsak hamar el bugygyant. Máig is horgallzák őket; de még kettőnél többet nem kaphattak meg közzülök. — Egy részeg Oláhnak is a' *Tiszába* esett éppen azon a' napon a' kalapja; fájlalta a' Fítsór illy tetemes kárát, mert akárkinek is meg ért volna a' kalap 3 póturát: utánna ugrott tehát: de mivel jobban tudott ufzni nállánál a' kalapja, míg el érhette volna, kezdett szegény süllyedezni. Azonban egy tsónakkal utánna estek, 's üstökénél fogva ki kapták; és minekutánna ki józanodott volna a' sok tizsa-létől: hathatós intés fejébe jó 25-öt olvastak a' farára. “

Baranya Vármegyéből, Jun. 22-dikén.

„A' gyakor zápor essök, sok károkat tettek nálunk. A' már renden fekvő szénáját, számos helységeknek rész szerént egésszen el seprették, rész szerént pedig izzappal el borították. — Vagy két menetelében Vármegyénknek, irgalmatlanul le tséplette a' jég a' szőlő-vellzőket, és a' gabona-fzálakat. “

„Szerentsém vólt két esztendővel ez előtt, *Eszterháza'* gyönyörüségeit szemlélni. Ezen kies Paraditsom' látásának kivánságától indítatván azon időben egy Utazó is, arra felé vette, ha mind kerüléssel is, a' maga útját. A' melly napon oda érkezett, Olasz énekes Darabot jádztotak a' Teátromban. Bé megy ennek nézésére az érdemes Utazó; és midön vége lett vólna az első szakasznak, bé hivta a' Kotsissát is, 's meg állítván azt közel az ajtóhoz, ő maga előbbeni helyére le ült. Midön már derekaffan folyt vólna a' második szakasz: nagy nevetés esik egyfzerre, a' Logékban lévő Hertzegi, 's más rendű Meltóságok között. Mind az ajtó felé vóltak artzal fordulva az emliteett Uraságok; mi is arra felé függesztjük tehát szemeinket, 's hát látjuk, hogy a' szegény vén Kotsis térden áll, 's melljét vereget-

getve imádkozik. Nem is kelt fel mind addig, míg egy Inas oda nem küldetett fel keltésére. Vége lévén a' játéknak, kérdezik tőle tselekedetének okát: 's hát biz ő szegény, az ékes Teátramot Templomnak; a' szép öltözetekben lévő jádzó Személyeket pedig Papoknak vélte, 's úgy gondolkodott, hogy vetsernye tartatnék. — Más napra kelve, el járogatta az Utazó, Kotsisostól együtt a' bámúlásra méltó nagyságú és szépségű kertet. Ezen járás közben, nevezetes *Diogenesi* feleletet adott a' Kotsis azon kérdésre: ha valyon szeretné e' ő ezt a' pompás kertet magának? „*Mi hasznom volna úgymond benne. Mentől inkább gyönyörködném ezen drágaságokban: annál nehezebben esne, még válnom a' világi élettől. Gondolnám, hogy az a' Jámbor sem örömeft szeretne meg halni, a' ki most bírja.*“ — Sok értelmes telhetetlenek tanúságot vehetnek, ezen együgyü Embernek fontos feleletéből.

Dömsödről (Pest - Vármegyéből), Júniusnak 20-dikán.

„A' *Jordis*, és *Lattermann* Regementjei, igen szomorúaknak mutatták magokat, le felé való utazásoknak alkalmatosságával. — Kenyér, széna, abrak, bor meg-lehetősen fog nálunk lenni: ha tsak még valami tsapás nem éri a' bé-takarításig. — Nagy szükség is vagyon valóban az Ég' áldására: mert a' föld' népe mód nélkül el nyomorodott.“

Bodrog - Keresztúrból (Zemplén - Vármegyéből), Júniusnak 8-dikán.

„Böven fogták még ekkoráig nálunk a' Halálfok a' jóféle potykákat. — Tavaly, egy köből vetésünk után mértünk 8 köből tízta fzetmet; de az idén mérünk 10-et is, ha tsak valami különös szerentsétlenség nem éri. Egy hónap múlva, széltire fogunk arattatni. Itt, a' gabona 11; a' búza 18 márváson kél. — Szőlő hegyeink izép

szép reménységet nyújtanak. — Egy Zsidó, olly óltsóságát jövendölte itt tavaly a' bornak, hogy egy teli göntzi hordót meg lehet venni, két üres göntzi hordónak az árrán. Abban nem hazudott volt: már most a' gabonáról jövendöl hasonlót, hogy t. i. egy, gabonával tele zsákot meg lehet két üres jó zsáknak az árrán venni. Alig ha ezt is el nem találja. “

Az Erdélyi Ország - Gyűlése' Historiájából.

Harmintzegyedik Ülés, Böjtmás Havának 12-dik napján.

Elsőben. Fel olvastatott Ns *Hunyad Vármegye'* Vitze-Ispánnyanak; sok hitelesítő Levelekkel együtt az Ország' Gyűléséhez bé nyújtott könyörgő Irása, mellyben az — 32 efsztendök' elfolyása alatt tett külömbféle nevezetes szolgálattal elő számlálván, főképpen pedig a' *Hora'* világa alatt tettét; de közelebbről, midőn e' *Török* a' megnevezett Vármegyébe bérohanván az t' semmiig el pusztította: most, minekutánna áltá élte nyomúságinak súllya alatt egyik szeme' világát tellyessen él vesztette; a' másik is egészségével naponként gyengül — azért esedezik, hogy a' T. Rendek' közbenjárása által, kegyelem-pénzhez (pensióhoz) juthasson. A' Könyörgőnek érdemeiről bővebben is tudósíttatván a' T. Rendek, az Ország Gyűlésén jelen lévő Ns *Hunyad Vármegye'* Küldöttjei, 's egyéb hiteles Személyek által, annak esedezését a' Fő Igazgató Tanáttal, hathatós ajánlásokkal közleni el végezték. *Másodszor.* Fel olvastatván azon Deputáziónak munkája, melly *Erdélynek* — ama' soha el nem felejtethető *Mária Theresia* Fejedelem Asszony által Nagyfejedelmi Tzimel való meg tiszteltetéséről költ Diplomának bővebb megvizsgálására kirendeltetett, jónak ítélték a' T. Rendek azt az Itélő Mestereknek a' végre által adni, hogy ezek abból a' fontos, és a' Gyűlés' Jegyző-Könyvébe bé-iktatandó
oko-

okokat rendbe szedjék, mellyeknek meg látásából 's fontolásából is a' T. Rendek végső végzést fognak venni, ha a' fenn említett tzelra nézve most nálok lévő Királyi Levéllel ezentúl éljenek é, 's a' sarkallatos Törvényeik' sérelme nélkül élhessenek é, avagy töle egészen el állyanak, vagy újjat kérjenek ö Felségétől. 3.) A' Fő Igazg. Tanátsnak egy Titoknokja azzal a' jelentéssel érkezett le a' Fő Ig. Tanátsból, hogy a' Kir. tellyes hatalmú Bíztoš Úr ö Kegyelmissége ennek, egy mind egyenesen a' T. Rendekhez, mind pedig különöšsen ehez szólló Kir. Irást által küldvén a' Fő Ig. Tanáts, a' T. Rendeknek atyafiságoslan azonnal lejendö le jövetelét jelenti, mellyet is örömmel várván a' T. Rendek, tsak hamar azt közöttök lenni szemlélték is. A' Fő Kormányozó Úr ö Kegyelmissége, fel olvasás végett által adja egyik Itélö Mesternek — mind azon, ö Felségétől a' T. Rendekhez szólló Kir. Vissza-Irást, mind pedig az e' mellett ugyan a' T. Rendekhez intézett Levelét a' Kir. tellyes hatalmú Bíztoš Úr ö Kegyelmissége, melly is leg elsőben fel olvastatván, abból a' T. Rendek örömmel értették ö Felségének az eránt hozzájok járúlt kegyelmét, hogy M. Gróf *Bánffí György* ö Kegyelmissége, kit is szabad választásoknak ereje mellett, magok Fő Kormányozójoknak lenni ö Felségétől kértek — ezt a' választást helyben hagyván — meg engedi egyszersmind, hogy a' T. Rendek előtt, a' fenn tisztelt Gróf *Bánffí György*, mint Fő Kormányozó, a' rendes, és Haza' Törvényén épüлт hitet le is tegye. Ezen nevezetes napnak lejendö meg határozása eránt, mihelyest a' Kir. Bíztoš Úr ö Kegyelmissége, a' Fő Kormányozó Úr ö Kegyelmisségével egyet fogott is érteni — e' felöl is fogja a' T. Rendeket azonnal tudósítani. Fel olvastatott ennekutána maga a' Kir. Vissza-Irás, melly is a' T. Rendeknek ezen folyó Esztendő' Böldög Asszony' Havának 18-dikán fel küldetett Hit-Level mellett való Repräsentáció.

zióra válaszul iratott. — Mellyben a' többi között az is vala, hogy az *Erdélyi Törvényeknek* útmutatása szerént, jónak találván ő Felsége, az eddig egyesülve volt *Magyar 's Erdélyi Udvari Kántzelláriákat* egytástól el választani; kívánja is, hogy a' T. Rendek a' fenn leendő Kántzellarius' hivataljára a' szabad választást mennél hamarább elő vegyék, 's ő Felsége eleibe a' ki nevezetés végett terjesszék 's a' t. — Soha sem reménylött hír — váratlan tudósítás — a' T. Rendek között — mély halgatás. — — 4.) Ugyan azon Itélő Mesternek által adván a' Fő Kormányozó Úr ő Kegyelmessége, egy, a' Fő Igazgató Tanátshoz le érkezett udvari parantsolatot, ennek foglalatjából is ugyan azon tudósítást vették, hogy nints többé egyesültt *Magyar 's Erdélyi Udvari Kántzellária*. — Ennél fogva, a' fenn említett Leveleknek fel olvasása után a' Fő Igazgató Tanát a' T. Rendek közzül ki mene; ezek pedig, hogy jobban meg fontolhassák mind azt a' sokat — a' mit egyfzerre hallottak — 's azokra illendő választ fel is küldhessenek, a' fenn említett Királyi Levélnek Diktaturára leendő kiadását meg határozták; 's egymásnak atyafiságoan jó kedvet — az ebédhez nyilván — kívánván, e' napi Gyűlésnek végét szakasztották.

Austriai Belgyiom.

Újjolag kezekbe vették immár, ezen Tartománynak törvényes Fő Igazgatói — *Krisina Fő Hertzeg - Asszony*, és Férje *Albert Hertzeg* — a' kormányt, az egész Tartománynak öröme. — Szólló tanúi voltak ezen örömnnek azok a' győzedelmi kapuk, mellyeket emeltek volt minden helységek, a' mellyeken által menendők valának ő Kir. Hertzegségek *Brüsszelig*. Ugyan annak tolmátszai valának a' harang- és musika szóval, 's ágyúk' ropogásaival egyesített sűrű örömkialtások is. — Jun. 15-dikén vala szerentsége
Brüsz-

Brüsszel Városának, az említett Felsőgeket kebelebe vissza fogadni. Agyu, puska, harang, és musika szózatok, 's élyen kiálások hangzottak ö Kir. Hertzsegegek eleibe. Altal vévén a' Város kapujánál tisztelkedett Tanátstól a' Város' kütsait, egyenesen a' Sz. Gudula Templomába mentek ö Kir. Hertzsegegek, mellynek ajtajánál a' Mechleni Érsektől, 's az ezzel vólt feles számú Papságtól tiszteltettek, 's ugyan azoktól bé is vezettetek a' Szentegyházba. El énekeltetvén maga az Érsek által a' *Te Deum Laudamus*, indúttak ö K. H. ségek a' Tanáts-Házhoz; onnan pedig a' magok Palotájokba, holott is audientziára botsátották magokhoz a' Kormányfűk' Tagjait, a' Tartományoknak Küldöttjeiket, és a' főbb Nemességet. Hat óra tájban Teátromba mentek, mellyben a' jelen lévő szerentsés környülállásokhoz intézett — — — — — nevezetű Darab jádzottatott. — Hogy ki léptek ö Kir. Hertzsegegek a' játék néző helyből: új vidámító tárgyak öllöttek szemek eleibe, t. i. a' szebbnél szebb világosítások. Az úgy neveztetett *Löveni piatzon*, egy szép gyözedelmi bólhajtás; a' Tanáts-Ház előtt pedig 4 pyramisok világoskodtak. Még homloka tetejét is, világoskodó gyözedelmi bólhajtások ékesítették a' Tanátsháznak. A' tartós esső akadályoztatta és fogyasztotta is némelly részben ezen Innep' pompájának fényességét; de ha a' métseseknek pislákoló tüzen erőt vehettek is az esső' tseppjei: nem állhattak ugyan tsak ellent a' Nép' szivében égő szeretet' és tífzelet' tüzenek, hogy annak lobogó lángjai, a' mindenfelől öfzve tódútt sokaságnak száján, söt szemein is, igen észre-vehetöképpen ki ne hatnának.

Orosz

Orosz Birodalom.

Orosz Fő Vezér H. Repnin, következő foglalatú előre való tudósítást bocsátott *Gálátzból* Jun. 18-dikán, az *Oláh Országban* lévő Ts. 's Kir. Seregek' Kormányozójához, Gróf *Mitrovszkyhoz*:

„Generálieutenant *Kutusov*, által ment a' Dunán, az *Orosz Seregnek* egy *Ofztáallyával*, 's *Kám Bachty Ghiray*; *Seraskier Achmed Basa*; továbbá 3 más *Basák'*, és 5 *Tatár Szultánok'* vezérlése alatt, 23000 emberből — rész szerént *Törökökből*, rész szerént pedig *Tarárokból* — állott Seregét az *Ellenségnek* meg-támadta, és megverte. — 1500 holtjait hagyta a' szaladó ellenség a' tsata mezején; 8 ágyúí, 's feles számú zászlói lettek az *Oroszoknak* prédájává, az egész táborral együtt. Egy élés-házát pedig, mellyben 3000 mérő liszt volt, jó nagy rakás puskaporával együtt, fel dúlták az *Oroszok*; kiknek ellenben magoknak igen kevés veszteségek volt. “

Frantzia Ország.

Condé Hertzeg eránt hozott ('s már általunk közlött) kemény végzését a' *Nemzet Gyülésének*, nem tsak meg erősítette a' *Király*; hanem el is küldötte azt *Condé* Hertzeghez haladék nélkül, és még tulajdon nevében is irt nékie *Levelet*, mellyben hathatóllan ösztönözte, a' minél előbb lejendő vissza térésre. Várják is mind a' még nevezett Hertzeget, mind az *Artésiai Grófot* is 18-dikra *Párisba*.

Lengyel Ország.

Minekutáuna *Izerentséssen* reá mehetett a' *Lengyeleknek* mostani bölts, és jó *Királyok Stanislaus Augustus*, hogy a' *Városi Polgárságot* hathatóllan meg vigasztaltassa az *Ország' Rendjei* ál-

által: most immár azon iparkodik szives törekedéssel, hogy a' Parasztságon is könnyítessen; a' minthogy ezen kivánságát már közönséges Gyülésben is szivekre kötötte nem régiben a' Rendeeknek, melly alkalmatossággal következő értelmű ki-fejezésekkel élt a' többek között: „*A' még rendbe szedendő tárgyak közzül, úgymond, kiváltképpenvaló módon előttem forog énnékem, a' munkás Paraszt Embernek el-vettetett állapotja, kinek bóldogtalan szolgaság egész élete; 's a' Szeretsenekéhez tsak nem hasonló sorsa vagyon, Majd szintén senki sem veszi nálunk észébe, hogy a' Paraszt is Ember; neki is köze vagyon az emberi jussokhoz; 's meg érdemli, hogy úgy legyen a' vele való bánás, mint Emberrel. Magok tudják azt, Uraim! hogy a' Paraszt tart bennünket; ő eszközli, hogy mi mindennek bőviben vagyunk, a' midőn neki magának, a' szájába bé tévő falatja is alig vagyon sokszor. Nálta nélkül nem üzethetnének a' mesterségek, úgymint a' mellyekhez ő adja a' ki-készítendő materiát — nem virágozhatnak a' kereskedés. Sem békeesség, sem had' idején el nem lehet Paraszt nélkül lenni. Meg kell vallanunk, hogy ő a' leg szükségesebb, és természetibb Tagja egy virágzó Státusnak.*“

Török Birodalom.

Török Szomlédjainknak bővebb esmertetésekre, kívántunk egy *Lenk József* nevezetű *Württemberg* Regimentjébéli *Dragonyos*nak vallástételéből némelly töredékeket ide iktatni: 1788dikian Aug. 29dikén esett Török kézbe a' meg nevezett *Dragonyos*, azon alkalmatossággal, midőn *F. M. L. Gróf Wartensleben* vissza vonta Népét *Mehádiától, Teregovához*. El fogatása után néhány napokkal, ki állítottott *Lenk*, a' maga egész kézszületében egy nagy kerületbe, mellyet feles számú Törökök formáltak, 's próbákat tetett rajta a' *Basa*, minémű óltalmúl szolgálhat a' melly-vas, és a' sisak a' golyóbis, és fegy-

ver

74

ver ellen. Parantsolta t. i. némelly Törököknek, hogy keményen meg töltvén piztollyaikat, löjjenek bizonyos messziségről a' *Lenk'* melléje. Ki állotta a' golyóbisokat szerentséffen a' mellévas; annakutánna neki estek a' Törökök a' sisaknak; kezdték azt irgalmatlanúl vagdalni: míg nem végre két felé is esett, 's szegény *Lenk'* igen nagy sebet kapott a' feje' kaponyáján. — *Konstantinápolyba* lett érkezésével, 6 бүдös fővel aggatták körül *Lenket* a' Törökök; 's számárta ültetvén, három nap hurtzolták egymás után az úttzákon. A' durva nép, nevetve tsúfolta, 's sárral és kövel hajigálta!!!

* * * * *

Kolosvárról, Jun. 16-dikán. „Gubernátor ő Kegyel. sége, ki ment vólt az *Innep'* Szombatján *Bontzhidra*; az *Uraságnak* is nagy része, ki oda, ki maga házához; ma takarodnak vissza. Hólnap Gyülése lesz mind az *Orzágnak*, mind a' Fő Ig. Tanátsnak. — Hazánk' egy fő Díszétől, öreg Gr. *Betlen Gergely Urtól* meg főlzta bennünket a' halál.“

Ő Ts. 's Kir. Felsége, még mind ez ideig *Majlandban* múlat, *Károly*, és *Leopold Fő Hercegekkel* együtt.

Küldjük az *m* árkust, az *Ország-Gyülése'* *Historiájához* tartozó *Aktákból*.

Költ *Bétsben*, *Júliusnak* első napján 1791.

